

KATHOLIEK EN OPBOUWEND NATIONALISME Godfried Develter en *De Courant* (1937-1939)

"Als hoofdredacteur katholiek strijdend blad achterbakse relaties met totalitairistisch Verdinaso." Zo luidt de beschuldigende notitie die een bundel brieven van Willem Melis aan Godfried Develter voorafgaat. De auteur was vermoedelijk Bart Lotigiers, voormalig hoofdredacteur van *Het Volk*, en één van de velen die het dossier *De Courant* uit het archief van Godfried Develter (BE ADVN AC964) doorheen de jaren in handen kreeg.

Godfried Develter werd op 22 februari 1909 geboren in Esen bij Diksmuide. Tijdens zijn studies aan het college van Tielt viel zijn Vlaamsgezinde houding al op. Na studies in de rechten en het notariaat vestigde hij zich in 1935 als advocaat in Harelbeke. Amper twee jaar later liet hij zijn rechtspraktijk achter zich en verhuisde hij naar Brussel om er hoofdredacteur te worden van een nieuw katholiek Vlaams dagblad.

De uitgave van die nieuwe krant was het hoogtepunt van een polarisering binnen de katholieke partij. De katholieke volksvertegenwoordiger Gustaaf Sap propageerde in zijn dagblad *De Standaard* een concentratie van rechtse politici tegen de overwegend linkse regering waar de katholieken deel van uitmaakten. Daartoe ageerde hij in het parlement tegen partijgenoten als Frans Van Cauwelaert en Paul Van Zeeland, steunde hij het initiatief voor de Vlaamse Concentratie van het weekblad *Nieuw Vlaanderen* en zocht hij bondgenoten bij het fascistische Rex. Misnoegd over de eigengereidheid van Sap zette de Katholieke Vlaamse Volkspartij (KVV) hem in 1937 uit de partij. Om voor de partij een nieuwe stem in de dagbladpers

te verwerven, werd de samenwerkende vennootschap De Beiaard opgericht. De financiële steun kwam van de christelijke sociale organisaties en een aantal Vlaamse industriëlen onder leiding van Léon Bekaert. Onder de koepel van de Pressa Catholica werkte De Beiaard samen met de bestaande dagbladen *Het Volk-De Tijd*, *Le XXe Siècle* en *La Cité nouvelle*. Op 19 september 1937 verscheen het eerste nummer van *De Courant*.

De redactie van *De Courant* bestond hoofdzakelijk uit een groep jonge journalisten onder leiding van Godfried Develter. In zijn openingsartikel benadrukte Develter dat *De Courant* een katholiek en Vlaams dagblad zou zijn. De houding van de krant moest bepaald worden door de katholieke leer en het welzijn van Vlaanderen binnen de Belgische staat. Daarenboven werd benadrukt dat de krant partijafhankelijk was en enkel binnen de lijn van haar programma zou handelen. Het was echter meteen duidelijk dat dit programma gelijk liep met dit van de Katholieke Vlaamse Volkspartij en *De Courant* vooral virulent campagne zou voeren tegen het Vlaams Nationaal Verbond (VNV). Het dagblad kende echter geen succesvolle oplage en werd kort na de verkiezingen van april 1939 stopgezet.

Godfried Develter werd in 1941 secretaris-generaal van het Gemeentekrediet, maar verhuisde datzelfde jaar naar Diksmuide om zijn vader op te volgen als lokaal agent van diezelfde bank. Na de Tweede Wereldoorlog zetelde hij voor de Christelijke Volkspartij (CVP) in de Kamer, waar hij vooral opviel in zijn tussenkomsten over de dynamitering

Hoewel in de verantwoording nog partijonafhankelijk, toonde *De Courant* zich snel een openlijk KVV-organ en voerde het een anti-VNV-campagne. [BE ADVN AC964, D15990(5/2) en F166(3)]

van de IJzertoren. In 1958 zette Develter een punt achter zijn politieke carrière. Hij overleed in 1980 in Diksmuide. Het dossier van Godfried Develter over *De Courant* kwam terecht bij Willy Hofmans, de boekhouder van de krant en verhuisde met hem mee naar de redactie van *Het Volk*. Daar passeerde het vele handen, zoals de eerder aangehaalde Bart Lotigiers en voormalig *Courant*-medewerker Robert Rock. Die gebruikte de documenten o.m. als bron voor het gedenkboek *Het Volk 1891-1951*. Langs journalist Hubert-Jos Wieërs kwam het dossier terecht bij Rik Van Cauwelaert. Hij droeg de documenten ten slotte over

aan het ADVN. Naast een aantal brieven over Develters rechtspraktijk en persoonlijk leven bestaat het leeuwendeel van het archief uit correspondentie en andere stukken over *De Courant* tussen augustus 1937 en het najaar 1938. De briefwisseling met een honderdtal correspondenten geeft een helder beeld van het netwerk van Godfried Develter en de invloed op de inhoudelijke richting van *De Courant*. Opmerkelijk zijn de uitgebreide contacten met de geestelijken Floris Prims, Antwerps stadsarchivaris, en Hilaire Van Overbeke, proost van het Algemeen Christelijk Verbond van Werkgevers (ACVW) West-Vlaanderen. De invloed van de KVV blijkt duidelijk uit de briefwisseling met onder andere Frans Van Cauwelaert, Edgard De Bruyne, Robert Vandeputte en de jonge Michiel Vandekerckhove. Ook de correspondentie met ondernemers als Léon Bekaert, en Tony Herbert zijn interessante bronnen. Hoewel, ten slotte, uit de correspondentie met Willem Melis en Luc Delaforterie bleek dat er enige inhoudelijke toenadering tot het Verdinaso was, bleven Develter en *De Courant* steeds de lijn van het katholicisme en 'welbegrepen' nationalisme trouw. [TC]

Bronnen bij deze bijdrage: H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, Antwerpen, 1969; D. Luyten & N. Wouters, *Bekaert, baron Léon A.*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, 1998, pp. 428-429; W. Moons, *Develter, Godfried*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, 1998, pp. 927-928; G. Provoost & E. Gerard, *Sap, Gustaaf*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, 1998, pp. 2694-2695; E. Van Cauwelaert & G. Durnez, *Courant, De*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, 1998, p. 811; K. Van Nieuwenhuysse, *De klauw van een papieren leeuw: een politieke geschiedenis van de krant De Standaard*, Leuven, 2005.